

Toelichting en bijlagen bij advies parkeren WEC-W en verkeer en parkeren Lauwersoog d.d. 18 februari 2021

Inleiding

Met de komst van het WereldErfgoedCentrum Waddenzee zal ook het aantal bezoekers aan Lauwersoog toenemen. Voor het WEC-W is een parkeerbehoefte berekend van 267 parkeerplaatsen voor bezoek en personeel.

Deze parkeerplaatsen kunnen worden gerealiseerd op terreinen van de Provincie Groningen en Rijkswaterstaat. Voor beide terreinen zal een huurovereenkomst met gemeente Het Hogeland afgesloten moeten worden. Zowel Provincie als RWS willen alleen een overeenkomst afsluiten met een andere overheidsinstantie. Daarom heeft gemeente Het Hogeland de aanleg van de parkeerplaatsen op zich genomen.

De aanlegkosten van de parkeerplaatsen, de jaarlijkse kosten voor beheer en onderhoud en de huur die de provincie en RWS de gemeente in rekening gaan brengen, worden volledig door de Stichting WEC-W betaald. Hiervoor wordt een huurovereenkomst afgesloten tussen RWS, gemeente en Stichting. WEC-W. Zonder deze huurovereenkomst wordt er niet geïnvesteerd in de aanleg van de parkeerplaatsen. In de huurovereenkomst met de Stichting WEC-W zal worden vastgelegd dat de werkelijk gemaakte investeringskosten worden verdisconteerd in de huursom.

Naast de aanleg van parkeerterreinen voor het WEC-W is er ook gekeken naar mogelijke locaties voor uitbreiding van de parkeerbehoefte en het doeltreffender maken van de parkeerregulering op Lauwersoog.

Tijdens zomerdagen wordt Lauwersoog drukbezocht door dagjesmensen en 'Schiermonnikoog-gangers'. Dit resulteert in een hoge parkeerdruk en veelal stagnatie in de verkeersafwikkeling. Bovenop de huidige druk komt ook de realisatie van het WEC-W. Dit is aanleiding geweest voor een verkeers- en parkeeronderzoek in 2018. Dit onderzoek uitgevoerd door Sweco, getiteld verkeer en parkeren op Lauwersoog 7 september 2018, is bijgevoegd. In januari 2020 is een update gemaakt in de vorm van een Oplegnotitie Parkeerbilans. Ook deze is bijgevoegd.

Uit dit onderzoek is gebleken dat er op dit moment niet zozeer een capaciteitsprobleem is maar meer een verdelingsprobleem van de auto's over de haven.

Het uiteindelijke doel is om het parkeren voor Schiermonnikoog in z'n geheel aan de westzijde van de brug/sluis te concentreren en voor de bestemmingen in de visserijhaven aan de oostzijde. De brug en de sluis hebben een belemmerende werking voor het landverkeer tijdens piekmomenten. Daarnaast is geconstateerd dat de parkeerregulering doeltreffender kan.

Voor een betere bereikbaarheid van de haven en ook voor de veiligheid wordt onderzocht of de aanleg van een 2^e ontsluitingsweg aan de oostzijde haalbaar is.

Voor de langere termijn zal onderzoek gedaan worden naar het parkeren voor het Nationaal Park Lauwersmeer.

Beoogd resultaat

Het realiseren van de parkeerbehoefte voor het WEC-W.

Daarnaast het stapsgewijs verbeteren van de parkeerregulering, verkeersafwikkeling en het parkeren rond Lauwersoog/Nationaal Park Lauwersmeer.

Om deze doelen te bereiken worden er maatregelen uitgewerkt. Deze maatregelen zijn in een driesporenplanning gezet. Van de korte termijn maatregelen is er al een aantal uitgevoerd.

Het gaat om de volgende maatregelen:

1. Korte termijn 2019/2020
 - a. Provincie zet verkeersregelaars in tijdens piekdagen
 - b. Afkruisen wegdelen fietsoversteken
 - c. Handhaven kortparkeren
 - d. Aanbrengen belijning en figuratie voor loop- en fietsroute van P4 naar de boot
2. Langere termijn uitvoering parkeerregulering/verkeersafwikkeling 2021-2022
 - a. Herinrichten P frysland
 - b. Verbeteren loop- en fietsroute van P2 naar de boot
 - c. Verbeteren keermogelijkheid vrachtwagens 'Pierenend'
 - d. Communicatieplan uitwerken, plaatsen lichtkrant veerhaven, verbeteren bewegwijzering
 - e. Blijvend optimaliseren brug en sluisbediening
3. Realiseren parkeerbehoefte WEC-W (verwachte opening april 2023)
 - a. Inrichten Parkeervoorziening op provinciaal terrein -Prov
 - b. Inrichten Parkeervoorziening op Rijkswaterstaat terrein-Rws

Voor de uitwerking van deze maatregelen worden we ondersteund door adviesbureau Sweco. Het betreft een complex project waarvoor een projectteam is samengesteld vanuit de gemeente en provincie Groningen. De kosten van voorbereiding komen op dit moment voor rekening van gemeente Het Hogeland. Hiervoor is nog een budget beschikbaar van € 35.000. Uiteindelijk is het de bedoeling de kosten van realisatie, inclusief de voorbereidingskosten, te verdelen over belanghebbenden zoals provincie Groningen, gemeente Schiermonnikoog, provincie Friesland, gemeente Noord-Oost Friesland e.d. Deze partijen zijn al wel aangesloten bij de uitwerking van de maatregelen maar er is nog geen verdeelsleutel over de te maken kosten afgesproken.

De aanlegkosten van de parkeerplaatsen voor het WEC-W, de jaarlijkse kosten voor beheer en onderhoud en de huur die de provincie en RWS de gemeente in rekening gaan brengen worden volledig door de Stichting WEC-W betaald.

Het maatregelenplan is gepresenteerd aan belangstellenden en ondernemers op 18 november 2019 in Restaurette Schierzicht op Lauwersoog. Het plan werd goed ontvangen.

Met dit plan lijkt één van de bezwaren van de ondernemers in de haven tegen het WEC-W, dat parkeren verbeterd moest worden, te zijn weggenomen.

Een overzicht van alle maatregelen is op een luchtfoto aangegeven en bijgevoegd.

Ad1 Korte termijn 2019/2020

- a. De korte termijn maatregelen zijn inmiddels uitgevoerd. In goed overleg met de Provincie zijn er verkeersregelaars beschikbaar op momenten dat er extreme drukte wordt verwacht. Deze voorspelling laten we over aan de exploitant van Schierzicht. Hij kan de verkeersregelaars van de provincie oproepen als hij verwacht dat het druk wordt of in het geval het al druk is.
- b. Daar waar fietsers de provinciale weg moeten oversteken zijn de wegvakken afgekruisd om te voorkomen dat er auto's op stil gaan staan en daarmee de oversteek voor fietsers belemmeren.
- c. Op dit moment geldt in een deel van het havengebied een parkeerduurbeperking van 2 uur. Om het kort parkeren goed te kunnen faciliteren is een realistische blauwe zone ingesteld. Voor het handhaven van het kort parkeren zouden boa's ingezet worden maar dat is tot nu toe niet gelukt. Vanaf 1 januari 2021 hebben we de beschikking over 2 boa's. Deze kunnen dan ook het kort parkeren op Lauwersoog gaan handhaven.
- d. P4 wordt bij mooi weer hoofdzakelijk gebruikt door bezoekers aan Schiermonnikoog. Het terrein is van EHL en wordt gepacht door de NAM. De NAM wil over het terrein kunnen beschikken in het geval dat er sprake is van een calamiteit of als er werkzaamheden zijn op de naastgelegen boorlocatie. Het terrein is onverhard maar redelijk geschikt om op te parkeren. Er is niet voor gekozen om dit terrein te gaan verharden omdat onduidelijk is hoe lang het nog als parkeerplaats kan worden gebruikt. De NAM staat het gebruik van het terrein als parkeerplaats oogluikend toe.

Aangezien de mensen die hier parkeren een heel eind over de weg moeten lopen is er voor de veiligheid gekozen om belijning en figuratie aan te brengen zodat er een duidelijke scheiding zichtbaar is tussen de rijbaan en het voetgangersgedeelte.

Ad 2 Langere termijn t.b.v het parkeren Schiermonnikoog

- a. Aan de westkant van de Cleveringsluizen ligt op het grondgebied van de Provincie Friesland een terrein dat nu is ingericht voor het parkeren van 120 auto's. Op dit terrein geldt een parkeerduurbepanking van maximaal 6 uur. Dit was onbepikt maar omdat het veel gebruikt werd door bezoekers aan Schiermonnikoog heeft Provincie Friesland deze parkeerduurbepanking ingevoerd.
De capaciteit van dit parkeerterrein kan uitgebreid worden tot 260 auto's. Zie bijlage.

Het terrein is in eigendom bij het Wetterskip Fryslan, ligt in de gemeente Noardeast-Fryslan en wordt beheerd door de Provincie Fryslan.

In een eerste verkenning hebben alle drie te kennen gegeven mee te willen werken aan de uitbreiding van dit parkeerterrein. Deze verkenning en afspraken moeten verder worden uitgewerkt en over de kostenverdeling moeten afspraken worden gemaakt met de diverse partijen.

Belangrijk aandachtspunt bij dit parkeerterrein is een veilige oversteek over de provinciale weg. Hier ter plaatse geldt een maximum snelheid van 80 km/uur. Met de Provincie Friesland en Groningen zijn we in overleg over de maatregelen die genomen moeten worden om hier een veilige oversteek of een veilige verbinding tussen de parkeerplaats en de veerhaven voor voetgangers en fietsers te kunnen realiseren.

- b. De loop- en fietsroute van P2 naar de boot is nu niet duidelijk aangegeven. Veel mensen nemen de kortste route en dat levert bij het oversteken van de provinciale weg en op het parkeerterrein bij de veerhaven gevaarlijke situaties op. Door duidelijker aan te geven wat de route voor voetgangers en fietsers is en een fietspad aan te leggen van P2 naar de rotonde over de provinciale weg willen we de situatie vooral veiliger maken. Zie bijlage.
- c. Door toename van activiteiten aan het eind van de oostelijke havendam (Pierenend) wordt daar nu veel geparkeerd en dit geeft problemen voor het keren van vrachtwagens (bevoorrading). Deze situatie kan worden verbeterd door extra parkeerplaatsen aan te leggen. Maar een nog betere oplossing is de situatie zodanig aan te passen dat rond kan worden gereden, de zogenaamde rotondeoplossing. Zie bijlage. Om de situatie aan het eind van de havendam verder te verbeteren zal het parkeren langs de rijbaan van de havendam verder worden onderzocht.
- d. Door het uitwerken van een communicatieplan voor de gehele haven kan inzichtelijk gemaakt worden wie waar parkeert. Het huidige verkeer- en parkeerverwijzingssysteem dient aangepast, gemoderniseerd en uitgebreid te worden. Door het plaatsen van bijvoorbeeld een lichtkrant kunnen ook de vertrektijden van de boot zichtbaar worden gemaakt. Het aankondigen dat er een extra boot vaart, bij extreme drukte, maakt dat mensen zich minder gehaast voelen.
- e. De Provincie Groningen is verantwoordelijk voor de brug-en sluisbediening. Vanuit het wegverkeer wordt de brug- en sluisbediening vaak ervaren als een 'lastige hindernis'. Herhaaldelijk wordt gevraagd om langere spertijden voor de brugbediening. Momenteel bedraagt de spertijd van de brug bij de Robbengatsluis 20

minuten voor het vertrek van de veerboot. De laatste schutting van de Robbengatsluis start uiterlijk een half uur voor het einde van de bedieningstijd. Na aankomst van de veerboot wordt gewacht met bedienen van de brug tot het openbaar vervoer (de bus) over de brug is. Daarna wordt, afhankelijk van het scheepvaart-aanbod, het bedieningsproces van brug en sluis weer gestart.

Geconcludeerd wordt dat er sprake is van een 'piekprobleem' van het verkeersaanbod op weg en water in Lauwersoog. Deze pieken in weg- en scheepvaartverkeer doen zich ook nog veelal op hetzelfde moment voor. Omdat het gaat om een beperkt aantal dagen per jaar zijn generieke maatregelen, bv. beperking bediening voor de scheepvaart, geen goed middel.

Zo effectief en flexibel mogelijk inspelen op de feitelijke situatie is de oplossing, zodat zowel weg- als scheepvaartverkeer veilig en zo vlot mogelijk wordt afgewikkeld. De operator heeft hierbij de mogelijkheid om, afhankelijk van de situatie, optimaal in te spelen om dit doel te bereiken.

Zie bijlage Notitie Provincie, uitgangspunten bediening brug-/sluizencomplex L'oog

Voor deze punten a t/m e geldt dat deze verder moeten worden uitgewerkt om een betere parkeerregulering en verkeersafwikkeling te realiseren.

Ad 3 Langere termijn gekoppeld aan realisatie WEC-W (april 2023)

Met de komst van het WEC-W zal ook het aantal bezoekers aan de haven toenemen. Deze toename is echter niet zodanig dat daarvoor infrastructurele aanpassingen nodig zijn.

In 2018 is door Sweco een parkeerbalans opgesteld voor de toekomstige parkeerbehoefte van het WEC-W. Door planwijziging van het WEC-W is de parkeerbalans in 2020 in zijn geheel geactualiseerd. Deze oplegnotitie bijgevoegd. Voor het WEC-W is een parkeerbehoefte berekend van 267 parkeerplaatsen voor bezoek en personeel. Uitgangspunt hierbij is 234 parkeerplaatsen voor bezoekers van het WEC-W en 33 parkeerplaatsen voor het personeel.

Deze parkeerplaatsen kunnen worden gerealiseerd op terreinen van de Provincie Groningen en Rijkswaterstaat. Voor beide terreinen zal een huurovereenkomst met gemeente Het Hogeland afgesloten moeten worden. Zowel Provincie als RWS willen alleen een overeenkomst afsluiten met een andere overheidsinstantie.

Daarom heeft gemeente Het Hogeland de aanleg van de parkeerplaatsen op zich genomen. De aanlegkosten van de parkeerplaatsen, en de huur die de provincie en RWS ons in rekening gaan brengen worden volledig door de Stichting WEC-W betaald. Hiervoor wordt een huurovereenkomst afgesloten tussen RWS/provincie gemeente en Stichting WEC-W. Zonder deze huurovereenkomst wordt er niet geïnvesteerd in de aanleg van de parkeerplaatsen. In de huurovereenkomst met de Stichting WEC-W zal worden vastgelegd dat de werkelijk gemaakte investeringskosten worden verdisconteerd in de huursom.

Voor het terrein van de Provincie is een ontwerp gemaakt waarbij uitgegaan is van de aanleg van 45 parkeerplaatsen. Zie bijlage.

Met de Provincie zijn afspraken gemaakt over de looproute voor het personeel van het WEC-W, de op het terrein aanwezige zwaluwtoren die verplaatst moet worden, de opslagruimte

van schotbalken en het vrijhouden van de nu aanwezige werkruimte voor de provincie. Deze afspraken zijn op tekening verwerkt.

Daarnaast is van de Stichting WEC-W een programma van eisen ontvangen waar de parkeerplaats aan moet voldoen. Dit betreft eisen met betrekking tot de toegang tot het terrein middels een slagboom, een intercomverbinding met de balie van het WEC-W, bebording, verlichting, 5 oplaadpunten voor elektrische auto's en materiaalgebruik. Ook deze eisen zijn nu op de tekening verwerkt.

Op het terrein van RWS kunnen nu ongeveer 210 parkeerplaatsen worden gerealiseerd en 5 parkeerplaatsen voor campers. Zie bijlage. Op het terrein ligt nog een claim van de NVWA voor een oppervlakte van 400 m². Dit is bedoeld voor de realisatie van 4 werkplekken voor medewerkers van de NVWA die nu hun werkplek hebben in het havenkantoor. Dit havenkantoor zal worden gesloopt als het WEC-W klaar is. Er wordt op dit moment nog gezocht naar een andere locatie voor deze medewerkers waardoor deze claim op het terrein van RWS zou kunnen komen te vervallen. De NVWA zoekt naar een locatie met uitzicht op de haven en daar voldoet het terrein van RWS niet aan. Het pand Haven 20 dat gehuurd werd door de Stichting tot Behoud van de reddingsboot Gebroeders Luden is beschikbaar, en heeft uitzicht op de haven, maar het NVWA vindt deze niet representatief genoeg. Met het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) is afgesproken dat we een ontwerp van het terrein maken waarbij we rekening houden met de claim van 400 m². Dit ontwerp moet nog goedgekeurd worden door het RVB. We zetten ons in om een huurcontract af te sluiten met het RVB om de parkeerbehoefte van het WEC-W te kunnen realiseren.

Met het RVB is afgesproken dat wanneer de claim van de NVWA komt te vervallen, wat wel de verwachting is, het aantal parkeerplaatsen kan worden vergroot naar de benodigde 234 voor bezoekers van het WEC-W.

RWS heeft met het RVB kunnen afspreken dat zij dit nu oppakken, waarbij kan worden aangetekend dat men bij de plaatsing op biedboek.nl het voornemen heeft om hierover een overeenkomst af te sluiten met de gemeente. Daar staan we nu.

Het terrein van RWS ligt aan de zuidkant van de provinciale weg. Dit betekent dat er een veilige oversteek moet worden gerealiseerd. Hierover vindt overleg met de provincie plaats. Anders dan een veilige oversteek wordt onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van een voetgangerstunnel. De provincie heeft hiervoor een schetsontwerp en kostenraming laten maken.

De stichting WEC-W heeft in haar exploitatie berekening rekening gehouden met inkomsten uit parkeren (uitgangspunt is dat kosten van de aanleg voor de parkeerbehoefte kostenneutraal zijn). Om een kostenberekening te kunnen maken hebben wij een programma van eisen van de Stichting WEC-W ontvangen. Dit betreft eisen met betrekking tot de toegang tot het terrein middels een slagboom, een betaalautomaat, een intercomverbinding met de balie van het WEC-W, belijning en bebording, verlichting, voetgangersroute, 25 oplaadpunten voor elektrische auto's en materiaalgebruik. Ook deze eisen zijn nu op de tekening verwerkt.

De Stichting WEC-W heeft aangegeven dat over het parkeerterrein een zonnedak gerealiseerd moet worden waarmee energie wordt opgewekt voor onder andere de

verlichting van het parkeerterrein en de oplaadpunten voor elektrische auto's. Het WEC-W heeft om energieneutraal te kunnen bereiken minimaal 780 m² zonnepanelen nodig.

Met het Rijksvastgoedbedrijf zal moeten worden overlegd of ingestemd kan worden met het plaatsen van deze zonnepanelen. Voor de huur van het terrein is in principe een periode van 10 jaar afgesproken. De terugverdientijd voor de zonnepanelen is langer dan 10 jaar. De vraag is of het Rijksvastgoedbedrijf eist dat de zonnepanelen na 10 jaar worden opgeruimd of dat ze kunnen blijven staan. Daarnaast moet er een vergunningprocedure worden doorlopen voor het plaatsen van zonnepanelen op deze locatie. Dit geldt ook voor de aanleg van de parkeerplaatsen maar deze procedure is een stuk eenvoudiger. De realisatie van een zonnedak is de verantwoordelijkheid van de stichting. De gemeente is hierin geen partij.

Maatschappelijke impact

De maatregelen hebben als doel het verkeer- en parkeren op Lauwersoog beter te reguleren. Hierdoor wordt het toeristische verkeer meer gescheiden van het bedrijfsmatige verkeer. Toeristen die Lauwersoog bezoeken of met de boot naar Schiermonnikoog gaan vinden beter hun weg.

Door de aanleg van de parkeervoorziening t.b.v. het WEC-W wordt voldaan aan de parkeerbalans zoals opgesteld door Sweco.

Gevolgen

1. De kosten voor de aanleg van parkeerplaatsen t.b.v. de parkeerbehoefte van het WEC-W op het terrein van de Provincie en RWS zijn op basis van een SSK raming (+ of - 30%) bepaald op € 1.800.000 incl. btw. De jaarlijkse kosten voor beheer en onderhoud worden geraamd op € 26.400 incl. btw. De kosten voor huur/erfpacht die de Provincie en het RVB ons in rekening gaan brengen zijn nog niet bekend.

Al deze kosten zullen moeten worden versleuteld in de huur die wij bij de Stichting WEC in rekening gaan brengen. Over de hoogte van deze huur moeten nog afspraken worden gemaakt. Dit is een risico.

Aandachtspunt hierbij is de BTW compensatie. Voor werkzaamheden die de gemeente uitvoert op een terrein dat eigendom is van iemand anders is de gemeente BTW plichtig. Dit kan eventueel worden ondervangen door het vestigen van een recht van opstal in plaats van een huurovereenkomst.

Voor de kosten van huur en aanleg van de parkeerterreinen van het WEC dient aan de raad een krediet gevraagd te worden ter hoogte van € 1.800.000 incl. btw.

2. De korte termijn maatregelen (2019/2020) zijn inmiddels uitgevoerd en gefinancierd uit de onderhoudsbudgetten van gemeente en Provincie.

3. De kosten voor de langere termijn t.b.v. het parkeren naar Schiermonnikoog worden op basis van een zogenaamde SSK raming (+ of – 30%) op dit moment berekend op totaal € 1.723.697 excl. btw.

Uitgangspunt is dat deze kosten met een nog te bepalen verdeelsleutel kunnen worden verdeeld over een aantal belanghebbenden. Gedacht wordt aan gemeente Het Hogeland, Provincie Groningen, gemeente Schiermonnikoog, Provincie Friesland, gemeente Noord-Oost Friesland en wellicht ook EHL, RWS en Wagenborgen.

De kosten van de aanleg van P Fryslan, op dit moment geraamd op € 924.017 excl. btw kunnen (deels) worden terugverdiend uit de opbrengst van het betaald parkeren. De verwachting is dat deze parkeerplaats alleen bij grote drukte in de zomermaanden gebruikt gaat worden.

Het terrein is en blijft eigendom van het Waterschap Friesland. Het beheer en onderhoud is in handen van de provincie Friesland. Beide instanties hebben aangegeven mee te willen werken aan de plannen. Op dit moment wordt ambtelijk overleg gevoerd over de realisatie van een veilige oversteek, of een veilige verbinding tussen de parkeerplaats en de veerhaven, voor voetgangers en fietsers. De kosten hiervan worden op dit moment geraamd op € 500.000 excl. btw.

Verder voorziet het plan in verbetering van het voet-/ fietspad van P2 naar de veerhaven en verbeteringen in de veerhaven. Deze kosten worden geraamd op € 127.238 excl. btw

De kosten van de aanleg van de zogenaamde rotondeoplossing aan het eind van de havendam worden geraamd op € 172.441 excl. btw.

Financiën

Voor de investering voor het realiseren van de parkeerbehoefte t.b.v. het WEC-W wordt een investeringskrediet gevraagd van € 1.800.000. Dit wordt in 10 jaar afgeschreven, dat resulteert in een afschrijving van € 180.000 per jaar. Naast de afschrijvingslasten hebben we te maken met rentelasten. De omslagrente in de begroting 2021 is bepaald op 1,5%. De rentelasten voor het jaar 2022 zijn hiermee te berekenen op € 27.000,-. De totale kapitaallast in het jaar 2022 bedraagt: € 207.000,-. De kapitaallast neemt ieder jaar af. Deze jaarlijkse kapitaallast wordt verrekend in de verhuur van het terrein aan de stichting. De jaarlijkse last van de gemeente is dan 0 euro.

Kostendekkende huur over een periode van 10 jaar

- Afschrijving/ rente € 207.000 incl. btw.
- Erfpacht n.n.b.
- Beheerkosten € 26.400 incl. btw.

De investering t.b.v. het realiseren van de parkeervoorziening naar Schiermonnikoog bedraagt € 1.723.697 excl. btw. De verdeelsleutel voor deze investering bij de partners is nog niet bekend.

Bijlage:

1. Notitie verkeer en parkeren op Lauwersoog, Sweco, 7 september 2018
2. Parkeerbalans Lauwersoog januari 2018 (Sweco)
3. Oplegnotitie Parkeerbalans januari 2020
4. Luchtfoto met daarop aangegeven de locaties van de maatregelen.
5. Ontwerptekening parkeren terrein Friesland.
6. Ontwerptekening doorsteek veerhaventerrein
7. Ontwerptekening P-Provincie en loop- en fietsroute P2 naar de boot.
8. Ontwerptekening parkeren kop van de pier, 'rotondevariant'
9. Ontwerptekening P-RWS
10. Notitie Provincie, uitgangspunten bediening brug-/sluizencomplex L'oog.